

NOT: Memurların emekli olduktan sonra tekrar memuriyete dönmek istemeleri halinde bekleme süresine tabi olup olmadığı ile seçimler nedeniyle istifa eden memurların göreve başlamaları halinde güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılıp yapılmayacağı

T.C.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-8768691

16/02/2024

Konu: Görüş (Memurların Emekli Olduktan Sonra Tekrar Memuriyete Dönmek İstemeleri Halinde Bekleme Süresine Tabi Olup Olmadığı ile Seçimler Nedeniyle İstifa Eden Memurların Göreve Başlamaları Halinde Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yapılıp Yapılmayacağı)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazınız.

Başkanlığınızca ilgi yazınızda belirtilen müteallik hususlara ilişkin görüş talep edilen ilgi yazı incelenmiştir.

1) Memurların emekli olduktan sonra (yaş haddi hariç) aynı kurumda memuriyete geri dönmek istemesi halinde bekleme süresine tabi olup olmadığı:

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

"Memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları" başlıklı 92 nci maddesinde, "*İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.*

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanlar, boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile bu Kanuna tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabilirler.

Yasama görevinde veya bakan olarak geçirilen her yıl bir kademe ilerlemesi ve her iki yıl bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir." hükmü,

"Emeklilerin yeniden hizmete alınması" başlıklı 93 üncü maddesinde, "*T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli olanlardan (5434 sayılı Kanununun 104 üncü maddesine göre emeklilikle ilgili görevlere yeniden atanamayacaklar hariç) sınıfında yazılı nitelikleri taşımakta bulunanlar kanununun 92 nci maddesi hükümlerine göre kurumlarda boş kadro bulunmak şartıyla yeniden memurluğa alınabilirler.*" hükmü,

"Çekilen ve çekilmiş sayılanların yeniden atanmaları" başlıklı 97 nci maddesinde, "*Memurlardan mali ve cezai sorumlulukları saklı kalmak üzere;*

A) 94 üncü maddenin 2 nci ve 3 üncü fıkrasına uygun olarak memuriyetten çekilenler altı ay geçmeden,

B) Bu Kanuna göre çekilmiş sayılanlar ile 94 üncü maddenin 2 nci fıkrasına uymadan görevlerinden ayrılanlar bir yıl geçmeden,

C) 95 inci maddede yazılı zorunluluklara uymayanlar 3 yıl geçmeden,

D) 96 nci maddeye aykırı hareket edenler hiçbir surette,

Devlet memurluğuna alınamazlar." hükmü,

"Memurluğun sona ermesi" başlıklı 98 inci maddesinde, "*Devlet memurlarının*

a) Bu kanun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması;

b) Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan her hangi birini kaybetmesi;

c) Memurluktan çekilmesi;

ç) İstek, yaş haddi, malûllük (...) sebeplerinden biri ile emekliye ayrılması;

d) Ölümü;

hallerinde memurluğu sona erer." hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla, mezkûr Kanunun ilgili maddelerinde yer alan hükümlerden 97 nci madde kapsamında çekilen ve çekilmiş sayılanların yeniden atanmasında bekleme sürelerine tabi olacağı durumlar yer almış olup emeklilik hakkından faydalanan personelin memuriyete geri dönmesi durumunda herhangi bir bekleme süresine tabi olmadığı mütalaa edilmektedir.

2) Seçimlerde aday olmak için (Milletvekilliği adaylığı, belediye başkan adaylığı, belediye meclis üyeliği adaylığı) istifa eden ancak aday gösterilmediğinden dolayı yeniden memuriyete dönüş yapanlar ile emekli olup tekrar memuriyete başlayan personelin gizlilik dereceli birimlerinde çalıştırılmaları halinde güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, diğer birimler için arşiv araştırması yapıp yapılmayacağı:

Bilindiği üzere, Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yapılmasına Dair Yönetmeliğin;

"Gizlilik dereceli birim ve kısımlar" başlıklı 6 ncı maddesinde, "(1) *Gizlilik dereceli birim ve kısımlar, kamu kurum ve kuruluşlarında Gizlilik Dereceli Belgelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre "çok gizli" ve "gizli" gizlilik dereceli bilgi ve belgeleri oluşturan ve saklayan birim ve kısımlardır.*

(2) *Kamu kurum ve kuruluşları, gizlilik dereceli birim ve kısımları birinci fıkra gereğince belirler. Ancak tüm kamu kurum ve kuruluşlarının; teftiş ve denetim birimleri, personel birimleri, bilgi işlem birimleri ve özel kalem müdürlükleri gizlilik dereceli birimlerden sayılır.*

(3) *Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ikinci fıkra gereğince belirlenen gizlilik dereceli birim ve kısımlar Cumhurbaşkanlığına bildirilir. Ancak bu bildirim il özel idareleri ve il özel idarelerinin üyesi olduğu mahalli idare birlikleri ile köylere hizmet götürme birlikleri için İçişleri Bakanlığına, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediyelerin üyesi olduğu mahalli idare birlikleri için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yapılır. İlgili bakanlık tarafından yapılan inceleme neticesinde birinci fıkraya uygun olduğu tespit edilen bildirimler Cumhurbaşkanlığına iletilir."* hükmü,

"Arşiv araştırması" başlıklı 7 nci maddesinde, "(1) *Arşiv araştırması;*

a) *Kişinin adli sicil kaydının,*

b) *Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının,*

c) *Kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının,*

ç) *Kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinin beşinci ve 231 inci maddesinin on üçüncü fıkraları kapsamında alınan kararlar ile kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların,*

d) *Hakkında kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının,*

mevcut kayıtlardan tespit edilmesidir." hükmü,

"Güvenlik soruşturması" başlıklı 8 inci maddesinde, "(1) *Güvenlik soruşturması, arşiv araştırmasındaki hususlara ilave olarak kişinin;*

a) *Görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerinin,*

b) *Yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisinin,*

c) *Terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının,*

mevcut kayıtlardan ve kişinin görevine yansıtacak hususların denetime elverişli olacak yöntemlerle yerinden araştırılmak suretiyle tespit edilmesidir." hükmü,

"Hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacaklar" başlıklı 9 uncu maddesinde, "(1) Statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında arşiv araştırması yapılır.

(2) Aşağıda belirtilenler hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması birlikte yapılır:

a) Kamu kurum ve kuruluşlarının gizlilik dereceli birim ve kısımlarında çalıştırılacak kamu personeli.

b) Milli Savunma Bakanlığı teşkilatında çalıştırılacak kamu personeli.

c) Genelkurmay Başkanlığında çalıştırılacak kamu personeli.

ç) Emniyet Genel Müdürlüğünde çalıştırılacak kamu personeli.

d) Jandarma Genel Komutanlığında çalıştırılacak kamu personeli.

e) Sahil Güvenlik Komutanlığında çalıştırılacak kamu personeli.

f) Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığında çalıştırılacak kamu personeli.

g) Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel.

ğ) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışacak öğretmenler

h) Üst kademe kamu yöneticileri.

ı) Özel kanunları gereğince güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi tutulan kişiler.

i) Milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis ve hizmetlerde statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın istihdam edilenler." hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının hangi durumlarda yapılacağı, gizlilik dereceli birimlerin hangileri olduğu ve bu birimlerde görev alacak personel hakkında yapılacak işlemlerin ilgili Yönetmelikte yer verildiği görülmekte olup söz konusu madde hükümleri çerçevesinde gerekli işlemlerin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü